

สมรรถนะด้านการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรม ของบัณฑิตไทยสู่ประชาคมอาเซียน

Doctor of Philosophy in Social Sciences Association
Ramkhamhaeng University

COMPETENCIES IN CAREERS AND CROSS CULTURAL WORKING OF THAI GRADUATE TOWARDS ASEAN COMMUNITY

ภาสกร เรืองวานิช¹

ดร.วันชัย ปานจันทร์²

ดร.ปรัชญา ชูมนาเสียว³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับสมรรถนะในการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทย (2) ศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทย และ (3) เปรียบเทียบสมรรถนะด้านการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทยสู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า 1.) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย เห็นด้วยกับสมรรถนะในการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทยสู่ประชาคมอาเซียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2.) ผลการศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะในการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทย บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านการศึกษา และด้านการเมือง 3.) ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะในการประกอบอาชีพ และการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทยในระดับอุดมศึกษาที่มีเพศ ต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4.) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยที่มีอายุ และอาชีพต่างกัน โดยภาพรวม และแยกเป็นราย 5 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะด้านองค์ความรู้ตามศาสตร์สาขาวิชา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 5.) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยที่มีภูมิภาคที่อาศัยต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะในการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทยสู่ประชาคมอาเซียน โดยภาพรวมและรายด้าน 4 ด้านแตกต่างกัน ส่วนทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร และทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การประกอบอาชีพ การทำงานข้ามวัฒนธรรม บัณฑิตไทย

^{1,2} อาจารย์ประจำคณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ABSTRACT

This research aimed at (1) studying competencies in careers and cross cultural working of Thai Graduate, (2) studying factors that favor the development on competencies in careers and cross cultural working of Thai Graduate, and (3) comparing competencies in careers and cross cultural working of Thai Graduate towards ASEAN Community. It was found from the research that 1.) The graduate who graduated under the higher education level level of Thailand agreed on the competencies in careers and cross cultural working of Thai Graduate towards ASEAN Community in overall at very good level. When considering individually, it was found that they agreed at much level in all aspects 2.) The result from the study into the factors that favor the development on competencies in careers and cross cultural working of Thai Graduate was that Thai graduate under higher education level in overall in very good level. in order as follows: on economy, on society, and on culture, on education, and on politics. 3.) The results of the comparison of competencies in careers and cross cultural working of Thai Graduate under higher education level of Thailand had different gender, in overall and individual aspects including knowledge skill under field of study with statistical significance of .05 level. 4.)The graduate who graduated under higher education level of Thailand had different ages and different career had not different in overall and individual 5 aspects with statistical significance of .05 level. For the knowledge skill under field of study, they had different opinions at statistical significance of .05 level. and 5.) The graduate who graduated under higher education level of Thailand had different region of residence, had different in overall and individual 4 aspects with statistical significance of .05 level. For the language and communication skill and the using technology skill, they had not different opinions at statistical significance of .05 level.

Keywords : Competencies in careers, Cross cultural working, Thai graduate toward ASEAN Community

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพทางสังคมในยุคปัจจุบันมีลักษณะของความเป็นพลวัตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันมากยิ่งขึ้นเช่นกัน เนื่องจากการพัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การเมือง และเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ต่อกันพร้อมกันนั้นผลกระทบอันเกิดจากความเป็นพลวัตดังกล่าวย่อมส่งผลถึงกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะสังคมในยุคปัจจุบันเป็นยุคของสังคมข่าวสารที่ทำให้การติดต่อสื่อสาร การเข้าถึงแหล่งข้อมูลและการรับรู้ถึงความเคลื่อนไหวในด้านต่าง ๆ เป็นไปด้วยความรวดเร็ว กลายเป็นสังคมเปิดที่ต้องติดต่อเชื่อมโยงสัมพันธ์ต่อกันทั้งนี้เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและส่วนหนึ่งยังเป็นพลังในการขับเคลื่อนทั้งในมิติทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองร่วมกัน ซึ่งทำให้กลายเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งต่อไป

ยุคปัจจุบันและในอนาคตที่สังคมต้องพึ่งพาต่อกันมากขึ้นในการผนึกกำลังรวมกันเป็นกลุ่มก้อน ทำให้ต้องมีการปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมในการบรรลุข้อตกลงร่วมกันในทุกๆ ด้าน ซึ่งที่เห็นได้ชัดคือ 3 เสาหลักของความเป็นประชาคมเดียวกัน ประกอบด้วย (1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) (2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และ (3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) ซึ่งเมื่อมีการกำหนดเป้าหมายของความเป็นประชาคมเดียวกันที่ต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในทุกมิติ ดังนั้นแต่ละประเทศจึงมีการกำหนด

ทิศทางในการพัฒนาประเทศเพื่อรองรับหรือการเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ซึ่งประเทศไทยเองได้มีการกำหนดเป้าหมายของการสร้างประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 นี้ไว้ 2 ส่วนคือ (กรมอาเซียน, 2555) (1) อาเซียนมีเป้าหมายจะก้าวไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 (ค.ศ. 2015) โดยวิสัยทัศน์ร่วมของผู้นำอาเซียนคือการสร้างประชาคมอาเซียนที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง มีกฎเกณฑ์กติกาที่ชัดเจนและมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเมื่อปี 2551 อาเซียนได้จัดทำกฎบัตรอาเซียน หรือ ธรรมนูญอาเซียน เพื่อวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กร และ (2) ประชาคมอาเซียนประกอบด้วยสามเสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยประสานงานหลัก) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (กระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยประสานงานหลัก) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยประสานงานหลัก) โดยอาเซียนได้จัดทำแผนงาน (blueprint) สำหรับการจัดตั้งประชาคม อาเซียนในแต่ละเสา

จากเป้าหมายหลักของการสร้างความเป็นประชาคมอาเซียน รัฐบาลจึงได้มีการกำหนดนโยบายอันเป็นทิศทางในการพัฒนาประเทศเพื่อรองรับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนโดยจากคำแถลงนโยบายรัฐบาลของนายกรัฐมนตรีต่อรัฐสภา ซึ่งหนึ่งในจุดมุ่งหมายของนโยบายรัฐบาล คือ “เพื่อพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 อย่างสมบูรณ์ โดยสร้างความ

พร้อมและความเข้มแข็ง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และการเมืองและความมั่นคง” โดยนโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก ยังรวมถึงการเร่งดำเนินการตามข้อผูกพันในการ รวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 ทั้งใน มิติเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ตลอดจน การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งภายในและ ภายนอกภูมิภาค ซึ่งผลอันเกิดจากนโยบายดังกล่าว ของรัฐบาลทำให้ประเทศไทยจึงต้องมีการเตรียม ความพร้อมให้ครอบคลุมทุก ภาคส่วนในการรองรับ การเข้าร่วมประชาคมอาเซียน อันประกอบด้วย (กรมอาเซียน, 2555)

1. การเตรียมความพร้อมของภาครัฐ เพื่อให้หน่วยราชการไทยดำเนินการเพื่อ ก้าวสู่การ เป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงการต่างประเทศได้ผลักดันประเด็นต่อไปนี้เป็น (1) การเสนอให้มีการจัดตั้งกลุ่มงานหรือ ส่วนงานที่รับผิดชอบ ประเด็นเกี่ยวกับอาเซียน โดยตรง (ASEAN Unit) ในแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้สามารถดำเนินการและเตรียมความพร้อมสู่ การเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2) ประสานกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนา ข้าราชการพลเรือน เพื่อให้มีการจัดโครงการ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนแก่ ข้าราชการ พัฒนาทักษะการทำงานและเจรจา ระหว่างประเทศ รวมทั้งทักษะภาษาอังกฤษและ ภาษาเพื่อนบ้านให้แก่ข้าราชการ (3) การแก้ไข และปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับพันธกรณี ของไทยภายใต้กรอบอาเซียนในทั้งสามเสา เพื่อให้ กฎหมายมีความทันสมัยและเอื้อให้ไทยสามารถ แข่งขันและใช้โอกาสจากประชาคมอาเซียนได้ อย่างเต็มที่ และ (4) การร่วมมือกับกระทรวง ศึกษาธิการในการฝึกอบรมครูและบุคลากรด้าน

การศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อาเซียนและกลับไปถ่ายทอดยังโรงเรียน และ สถานศึกษาของตนต่อไป

2. การเตรียมความพร้อมของภาคประชาชน ซึ่งในการเตรียมความพร้อมของภาคประชาชน กระทรวงการต่างประเทศให้ความสำคัญกับการ สร้างความตระหนักรู้และให้ประชาชน มีส่วนร่วม ในกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน โดยได้ ดำเนินการ ดังนี้คือ (1) กิจกรรมอาเซียนสัญจร เน้นเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญ และจังหวัด ชายแดนเป็นพื้นที่สำคัญอันดับต้น (2) กิจกรรม วันอาเซียน (8 สิงหาคม) โดยเชิญสถานศึกษา จากทุกภูมิภาคเดินทางมาร่วมกิจกรรมและ แข่งขันตอบปัญหาอาเซียน หรือ ASEAN Quiz ที่ กระทรวงการต่างประเทศ (3) การจัดสัมมนาและ การส่งวิทยากรบรรยาย ให้แก่สถาบัน การศึกษา ต่าง ๆ ตามที่ได้รับการร้องขอ (4) การจัดทำสื่อ เผยแพร่ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ รายการโทรทัศน์ วิทยุ โดยร่วมมือกับกรมประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้าง ความตระหนักรู้และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ อาเซียนแก่สาธารณชน เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันของอาเซียนและการเป็นพลเมืองอาเซียน (5) การสนับสนุนเครือข่ายศูนย์อาเซียนศึกษา และ หลักสูตรอาเซียนศึกษา ภายใต้ความรับผิดชอบ ของกระทรวงศึกษาธิการ (6) โครงการสัมมนาครู อาจารย์ต้นแบบสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้ครู และอาจารย์เป็นกลไกในการเผยแพร่ความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนต่อเยาวชนไทย โดยได้มีการ จัดขึ้นครั้งแรก ระหว่างวันที่ 5-8 กันยายน 2554 และครั้งต่อไป ในช่วงปีงบประมาณ 2555 จะเป็นการฝึกอบรมครูอาจารย์สถานศึกษาใน สังกัดกรุงเทพมหานคร (7) การจัดค่ายยุวทูตอาเซียน

เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนไทยได้เรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์กับชาวอาเซียนประเทศอื่น และ (8) การสนับสนุนการสอนภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน โดยได้ประสานกับกระทรวงศึกษาธิการในเรื่องนี้อย่างใกล้ชิด

3. การเตรียมความพร้อมภาคเอกชนและแรงงานทั้งนี้เพื่อให้ภาคเอกชนและแรงงานสามารถใช้ประโยชน์จากการเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะการที่อาเซียนมุ่งสู่การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันและเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกควรให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในประเด็นดังนี้ (1) การพัฒนาศักยภาพของภาคเอกชนและแรงงานไทยให้ตอบสนองความต้องการและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดอาเซียน (2) การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความตกลงเขตการค้าเสรีทั้งระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และระหว่างอาเซียนกับประเทศนอกภูมิภาค เช่น จีน ญี่ปุ่น เกาหลี อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ (3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการกำหนดนโยบายและการเจรจาความตกลงต่าง ๆ ของภาครัฐ โดยในปัจจุบัน มีผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและสมาคมธนาคารไทย ในองค์ประกอบคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ (4) การรักษาคุณภาพ สินค้าให้ได้ตามความต้องการของตลาดและผ่านเกณฑ์มาตรฐานระหว่างประเทศที่กำหนด (5) การส่งเสริมการสร้างและใช้ประโยชน์จากเครือข่ายนักธุรกิจและผู้ประกอบการในอาเซียน และ (6) การจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อลดทอนผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อภาคธุรกิจไทย โดยเฉพาะกับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม

สำหรับการเตรียมความพร้อมสมรรถนะด้านการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมสำหรับบัณฑิตหรือนักศึกษาที่กำลังอยู่ในช่วงวัยของการศึกษาอยู่นั้น ประเทศไทยโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือกระทรวงศึกษาธิการที่จะกำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาไปในทิศทางใด และในระดับมหาวิทยาลัยหรืออุดมศึกษามีหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการกำกับควบคุมการศึกษาคือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ซึ่งได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและการเปิดเสรีการค้าบริการด้านอุดมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษาใช้วางแผนยุทธศาสตร์และนโยบายทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้คุณภาพบัณฑิตในอนาคตไปสู่สากล และนำประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขัน ได้ โดยสร้างความร่วมมือกับประเทศสมาชิกในการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบุคลากรไปยังประเทศเพื่อนบ้านในระยะเริ่มต้น และขยายวงให้กว้างขึ้นโดยยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการประกอบอาชีพของบัณฑิตคือยุทธศาสตร์ที่ 1 ว่าด้วยการเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากลเพื่อให้บัณฑิตที่จะสำเร็จการศึกษามีศักยภาพที่พร้อมในการปฏิบัติงานภายใต้สถานการณ์ของการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวหรือแม้กระทั่งการทำงานข้ามวัฒนธรรมที่ต้องอาศัยหลักของการอยู่ร่วมกันในสังคมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย สถานการณ์ของปัญหาในการผลิตบัณฑิตของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียนรวมถึงประเทศไทยคือความไม่สมดุลกันระหว่าง

อุปสงค์แรงงานและอุปทานด้านแรงงานที่สถาบัน การศึกษาผลิตออกมา นั่นคือการผลิตของสถาบัน การศึกษายังไม่ตอบสนองความต้องการที่แท้จริง ของสถานประกอบการเพื่อการจ้างงาน ทำให้ ผู้ที่จบการศึกษามาแล้วยังอยู่ในสภาพการว่าง งาน เนื่องจากผลการผลิตบัณฑิตไม่ตรงกับ ความ ต้องการในการใช้แรงงานเหล่านั้นส่วนหนึ่งทำให้ เกิดการสูญเสียในแง่ของการลงทุนทางด้านการ ศึกษาแต่ไม่สามารถใช้งานได้เต็มศักยภาพจนใน ที่สุดเกิดการว่างงาน

จากสภาพปัญหาของสถานการณ์ในการผลิต บัณฑิตให้มีสมรรถนะทางด้านการประกอบอาชีพ และการทำงานข้ามวัฒนธรรมได้และเพื่อรองรับ การเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมประชาคม อาเซียนจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษา ในเรื่องของการเตรียมความพร้อมสมรรถนะ ด้านการประกอบอาชีพและการทำงานข้าม วัฒนธรรมของบัณฑิตไทยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง ใน การนำเสนอผลการศึกษาให้กับหน่วยงานที่รับ ผิดชอบโดยตรงได้มีการพิจารณาทิศทางสำหรับ การพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการ ศึกษาให้สามารถมีงานทำและสามารถทำงานได้ ในสถานการณ์ที่มีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา รวมถึงผลการศึกษาในครั้งนี้ยังเป็นข้อมูลสำหรับ การกำหนดนโยบายในภาพรวมของรัฐเพื่อกำกับ ควบคุมในเชิงนโยบายภาครัฐได้อย่างถูกต้อง มากขึ้นระหว่างทิศทางการพัฒนาบัณฑิตให้มี สมรรถนะในการประกอบอาชีพและการทำงาน ข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทยกับความต้องการ ของตลาดแรงงานในการจ้างงานของบัณฑิตไทย ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะในการ ประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของ บัณฑิตไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนา สมรรถนะด้านการประกอบอาชีพและการทำงาน ข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทย
3. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการ ประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรม ของบัณฑิตไทยสู่ประชาคมอาเซียน

ขอบเขตของการศึกษา

ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ กำหนดขอบเขตในการวิจัยไว้ 3 ส่วน คือขอบเขต ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ขอบเขตด้าน เนื้อหา และขอบเขตด้านระยะเวลา

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่ม ตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับ อุดมศึกษา ของประเทศไทย จำนวน 12.89 ล้าน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากประชากร คือบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของประเทศไทยโดยการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจาก ประชากรอย่างไม่เป็นสัดส่วน ซึ่งใช้หลักในการ คำนวณค่าแบบ Infinity (∞) เนื่องจากประชากร อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้าง ซึ่งจากการเปิด ตารางสำเร็จรูปในการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Yamané(1960) โดยใช้ค่า Infinity (∞) ที่ สามารถยอมรับได้คือ ภาคละ 200 คน รวม 5 ภาค ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้กลุ่มตัวอย่าง ทั้งสิ้นจำนวน 1,000 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยการศึกษา เอกสารวิชาการทั้งในส่วนองแนวคัิดและทฤษฎัี รวมถึงนโยบายเกัียวกัับการเตรัียคความพร้อมสู่ การเข้าร่วมประชาคมอาเซียน ซึ่งแนวคัิดทฤษฎัีที่ นำมาใช้ในการศัึกษาประกอบด้วย แนวคัิดทฤษฎัี เกัียวกัับสมรรถนะ สมรรถนะองผู้จัิดการฝัีกอบรม ในการเพื่อสมรรถนะ แนวคัิดเกัียวกัับประสิทธิภาว ในการประกอบอาชีพ แนวคัิดเกัียวกัับการทำงาน ข้ามวัฒนธรรม และนโยบายเกัียวกัับการเตรัียค ความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนองรัฐบาล รวมถึง ยุทธศาสศร์องสถาบันอุดมศัึกษาในการเตรัียค ความพร้อมรองรับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา การศัึกษาวิจัย ในครั้้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาสำหรับการดำเนิการวิจัย 1 ปี นับตั้งแตได้เสนอโครงการวิจัยเพื่อพิจารณา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบนโยบายในการเตรัียคความ พร้อมด้านการประกอบอาชีพและการทำงานข้าม วัฒนธรรมองบัณฑิตไทย

2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่เอื้อต่อการ พัฒนาสมรรถนะด้านการประกอบอาชีพและการ ทำงานข้ามวัฒนธรรมองบัณฑิตไทย

3. ได้แนวทางทางในการพัฒนาสมรรถนะ ด้านการประกอบอาชีพและการทำงานข้าม วัฒนธรรมองบัณฑิตประเทศไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การเตรัียคความพร้อม หมายถึง การวางแผน การกำหนดยุทธศาสศร์ การกำหนดนโยบาย หรือ การกำหนดแนวทางในการดำเนิงานด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับการเปลัียนแปลงที่จะเกัิดขึ้นอันจะนำ ไปสู่ความมั่นคงและสามารถแข่งขันได้ในทุกมัิติ องการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน

สมรรถนะด้านการประกอบอาชีพและ การทำงานข้ามวัฒนธรรม หมายถึง ชัิดความ สามารถหรือคณะลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับ การประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรม ซึ่งประกอบไปด้วยสมรรถนะที่จำเป้น 6 ด้าน (1) สมรรถนะด้านองค์ความรู้ (2) สมรรถนะด้าน การปฏิบัตัิงาน (3) สมรรถนะด้านภาษาและการ สื่อสาร (4) สมรรถนะด้านความรบัผัิดชอบ (5) สมรรถนะด้านสังคม และ (6) สมรรถนะด้าน เทคโนโลยี

บัณฑิต หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศัึกษาใน ระดับปริญญาตรีองสถาบันอุดมศัึกษาคืออง ประเทศไทย

ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะด้าน การประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรม หมายถึง ส่วนประกอบในการสร้างชัิดความ สามารถให้กับบัณฑิตเพื่อเตรัียคความพร้อม สำหรับการประกอบอาชีพและการทำงานข้าม วัฒนธรรม ประกอบด้วย แนวทางในการพัฒนา สมรรถนะ 4 ด้าน คือ (1) ด้านการศัึกษา (2) ด้าน เศรษฐกิจ (3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม และ (4) ด้านการเมือง

ประชาคมอาเซียน หมายถึง การรวมตัวกัน องกลุ่มประเทศสมาชิกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งในปัจจุบันมีสมาชิก 10 ประเทศคือ ไทย ฟิลิปปินส์ มาเลเชีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย บรูไน ลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่า โดยมีเป้าหมาย องความเป็นประชาคม 3 ส่วนหลัก ๆ คือ (1) ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community (APSC)) (2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community (AEC)) และ (3) ประชาคมสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community (ASCC))

การทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบของสมรรถนะ

McClelland (as cited in L. M. Spencer & S. M. Spencer, 1993, pp. 9-11) ได้อธิบายเกี่ยวกับสมรรถนะ (competency) ว่า เป็นบุคลิกลักษณะพื้นฐานของคนที่เป็นตัวชี้วัดพฤติกรรม ความคิดต่อสถานการณ์ และมีความคงทนของพฤติกรรมในระยะยาว โดยเปรียบเทียบสมรรถนะ (competency) ว่าเป็นเสมือนภูเขาน้ำแข็ง ซึ่งประกอบไปด้วยสิ่งที่อยู่เหนือน้ำ ที่เป็นสมรรถนะที่เห็นได้ง่าย ได้แก่ ทักษะ (skill) และความรู้ (knowledge) และส่วนที่อยู่ใต้น้ำ ซึ่งเป็นสมรรถนะที่สังเกตเห็นได้ยาก ได้แก่ อัตมโนทัศน์ (self-concept) อุปนิสัย (traits) และแรงจูงใจ (motive) โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้ (1) แรงจูงใจ (motive) เป็นสิ่งที่บุคคลต้องการหรือคิดตรงกันในการกระทำ ซึ่งจะเป็นแรงขับ หรือเป็นการเลือกพฤติกรรมที่แสดงออกหรือเป้าหมาย เช่น แรงจูงใจในความสำเร็จต่อเป้าหมายที่ท้าทาย จะทำให้บุคคลเกิดความรับผิดชอบเพื่อความสำเร็จและต้องการข้อมูลย้อนกลับจากการกระทำ เป็นต้น (2) คุณลักษณะเฉพาะ (traits) หมายถึงลักษณะทางกายภาพ (physical) รวมถึงลักษณะนิสัยของบุคคลที่ต้องแสดงออกต่อสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นรูปแบบอย่างนั้น ๆ สม่าเสมอ เช่น การมีปฏิกิริยาที่รวดเร็ว มีสายตาคม เป็นคุณลักษณะทางร่างกายของนักบิน หรือการมีความสามารถในการควบคุมตนเอง และการมีความคิดริเริ่ม ทำให้สามารถการแก้ปัญหาภายใต้ภาวะกดดันต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นสมรรถนะของผู้บริหารที่จะประสบความสำเร็จ (3) อัตมโนทัศน์ (self-concept)

หมายถึง ทศนคติ (attitudes) ค่านิยม (values) หรือจินตนาการ (self-image) เช่น การเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ก็จะเป็นบุคคลที่เชื่อว่าตนเองสามารถทำในสิ่งที่มีประสิทธิภาพได้ในหลาย ๆ สถานการณ์ ส่วนค่านิยมเป็นแรงบันดาลใจให้แสดงพฤติกรรมที่สามารถพยากรณ์ล่วงหน้าได้ เช่น บุคคลที่มีค่านิยมในการเป็นผู้นำก็แสดงพฤติกรรมอย่างผู้นำ ดังนั้น เมื่อเขากล่าวถึงงานที่ทำ ก็จะมีแนวโน้มว่า งานนั้นควรดีกว่าเดิมอย่างไร เป็นต้น (4) ความรู้ (knowledge) หมายถึง ข้อมูลหรือองค์ความรู้เฉพาะเจาะจงที่บุคคลนั้นมีความรู้เป็นสมรรถนะที่มีความซับซ้อน ดังพบได้ว่า การวัดความรู้โดยการทดสอบ บ่อยครั้งที่ไม่สามารถพยากรณ์การทำงานได้ ทั้งนี้เพราะประการแรก คือ การทดสอบเป็นการวัดความจำ ประการที่สองเป็นการวัดว่าจะแสดงออกในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างไร โดยไม่ได้วัดความสามารถในการใช้ความรู้นั้นเป็นพื้นฐาน ประการที่สามการทดสอบความรู้เป็นเพียงการพยากรณ์ความสามารถที่จะทำแต่ไม่ได้วัดว่าบุคคลนั้นจะลงมือทำ และ (5) ทักษะ (skill) เป็นสมรรถนะที่ในการปฏิบัติงานทั้งทางร่างกาย ความคิดและจิตใจของบุคคลในระดับที่สามารถคิด วิเคราะห์ ใช้ความรู้กำหนดเหตุผล หรือวางแผนจัดการ และในขณะเดียวกัน ก็ตระหนักถึงความซับซ้อนของข้อมูลได้

วิธีการศึกษาสมรรถนะในงาน

Rylatt and Lohan (1997, pp. 63-65) ได้อธิบายถึงวิธีการศึกษาสมรรถนะไว้ ดังนี้ (1) DACUM (development a curriculum) เป็นเทคนิคที่ต้องอาศัยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในงานนั้น ๆ ให้ร่วมทบทวนขอบข่ายของอาชีพและกำหนด

สมรรถนะในงาน ซึ่งมีจำนวน 8-12 ข้อ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกลั่นกรองสมรรถนะในการปฏิบัติงาน และจัดความซ้ำซ้อน โดยรวมสมรรถนะที่ใกล้เคียงกันไว้ด้วยกัน เมื่อได้ขอบเขตของสมรรถนะแล้วก็จะทำรายละเอียด เพื่อใช้ในการระบุทักษะ ความรู้ ทักษะที่จำเป็นในแต่ละทักษะนั้น ๆ เมื่อระบุสมรรถนะและแจกแจงรายละเอียดได้แล้ว จึงกำหนดว่าเมื่อเกิดความผิดพลาด พนักงาน ต้องการอะไรเป็นอันดับแรก (2) Delphi เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งอาจเป็นพนักงานที่เชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานนั้น หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการก็ได้ มาร่วมกำหนดสิ่งที่ต้องการในการทำงาน โดยที่จะมีการประชุมกันเป็นรอบ ๆ แต่ละรอบนั้น ผู้ดำเนินการจะให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาระหน้าที่ที่ก่อให้เกิดความยุ่งยากในงานนั้น ๆ ซึ่งข้อมูลทั้งหมดจะถูกรวบรวมและส่งกลับมายังสมาชิก เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุแห่งปัญหานั้นต่อไป ทำซ้ำขั้นตอนเดิมจนได้ข้อสรุปร่วมกัน (3) functional analysis เป็นกระบวนการกลุ่มอีกแบบหนึ่งที่ใช้กลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ และผู้อำนวยความสะดวก ในการจัดทำหน้าที่หลักหรือวัตถุประสงค์ของงาน โดยที่ผู้อำนวยความสะดวกจะนำกลุ่มมาร่วมวิเคราะห์ให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับวัตถุประสงค์หลักตาม ลำดับชั้น แล้วจึงสรุปความสามารถหลักของบทบาทในการปฏิบัติงาน และระบุส่วนประกอบย่อยของความสามารถหลักนั้นจนครบ (4) critical incident technique เทคนิคนี้เกี่ยวข้องกับกลุ่มพนักงาน ในการที่จะระบุถึงปัญหาที่พบในการทำงาน การตอบสนองต่อปัญหาเหล่านั้น และระบุถึงสมรรถนะที่ต้องการ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และนำผลลัพธ์ที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จมาเปรียบเทียบกัน

เพื่อนำมาจัดทำความสามารถหลักสำหรับการทำงานในความชำนาญแต่ละสาขา หรืออาจใช้วิธีการถามพนักงานให้เขาอธิบายถึงสิ่งที่เขาปฏิบัติ เมื่อเกิดความผิดพลาดในงานเกิดขึ้น ซึ่งอาจใช้วิธีแบบต่างคนต่างเขียน หรือร่วมกันเขียน นำมาอภิปรายและหาข้อสรุปร่วมกันว่าพฤติกรรมใดมีประสิทธิภาพและพฤติกรรมใดไม่มีประสิทธิภาพ Mansfield (1996, pp. 7-10) ได้อธิบายรูปแบบการสร้างโมเดลสมรรถนะว่ามีอยู่ 3 แบบ คือ (1) the single-job competency model (2) the “one-size-fits-all” competency model และ (3) the multiple job approach ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละโมเดล ดังต่อไปนี้ (1) the single-job competency model เป็นการเลือกงานหรือตำแหน่งเฉพาะงานมาหนึ่งตำแหน่ง เพื่อค้นหาสมรรถนะของตำแหน่งเฉพาะงานนั้น ๆ โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการอภิปราย focus group หรือการสัมภาษณ์ โดยพนักงานที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในงาน ผู้จัดการ ลูกค้า ระบุถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน รวมถึงการสำรวจและสังเกตพนักงานผู้เชี่ยวชาญในการทำงาน จากนั้นก็จะวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำโมเดลสมรรถนะ ซึ่งประกอบไปด้วย ทักษะ 10-20 รายการ พร้อมทั้งคำจำกัดความ รายการพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน วิธีการนี้นิยมใช้เนื่องจากมีการระบุหน้าที่หลัก และพฤติกรรมที่พนักงานจำเป็นต้องทำ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นวิธี ที่ทำให้พนักงานเจ้าของงานและผู้จัดการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แต่ก็มีข้อจำกัดตรงที่โมเดลสมรรถนะของแต่ละคนไม่สามารถนำไปใช้กับโมเดลสมรรถนะอื่นในองค์กรได้ และยากที่จะเปรียบเทียบความต้องการสมรรถนะของงานหนึ่งกับอีกงานหนึ่งได้ (2) the

“one-size-fits-all” competency model เป็นการสร้างโมเดลสมรรถนะร่วมกันขององค์กร โดยอาศัยข้อมูลจากแนวทางในการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล ทั้งจากเอกสารทางวิชาการ และจากที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการพัฒนาโมเดลสมรรถนะ ซึ่งจะช่วยทางด้านแนวคิดและพฤติกรรมของโมเดลสมรรถนะของแต่ละคน โดยผู้บริหารระดับอาวุโสจะเป็นผู้ทบทวนโมเดล เพื่อให้มั่นใจว่าโมเดลนี้ จะกระตุ้นพันธกิจและค่านิยมในการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมขององค์กร วิธีการนี้มีข้อดีเนื่องจากสามารถประยุกต์ใช้ได้กับพนักงานจำนวนมาก ใช้กรอบแนวคิดแบบเดียวในการอธิบายพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากขีดความสามารถไม่ได้ขึ้นกับงานใดงานหนึ่ง จึงไม่ต้องปรับปรุงทุกครั้งเมื่องานมีการเปลี่ยนแปลง แต่ก็มีข้อจำกัดตรงที่โมเดลนี้ไม่ได้อธิบายชัดเจนว่าอะไรคือสิ่งที่ต้องการในงาน จึงทำให้ยากในการประยุกต์ใช้กับงานตัวเอง (3) the multiple job approach การสร้างโมเดลสมรรถนะจะมุ่งเน้นที่ความต้องการในอนาคตมากกว่าในอดีต การนำไปประยุกต์ใช้ เริ่มจากการสร้างความเข้าใจร่วมกันในองค์กรในเรื่องแนวคิดด้านสมรรถนะก่อน โดยการจัดประชุมระหว่างผู้จัดการอาวุโส พนักงานแผนกทรัพยากรบุคคลที่มีส่วนร่วมในการสร้างโมเดล โดยในการสร้างโมเดลสมรรถนะต้องคำนึงถึงทักษะทางเทคนิคด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากต้องนำทักษะทางเทคนิคมาประยุกต์ใช้กับงานหลายอย่าง

ทฤษฎี แนวคิดการจัดการข้ามวัฒนธรรม

คำว่าวัฒนธรรมข้ามชาติ (cross cultural) นี้ใช้ในช่วงคริสต์ศตวรรษ ที่ 1930 โดยช่วงแรกเป็นการศึกษาเปรียบเทียบของวัฒนธรรมของ

ประเทศจากที่แตกต่างกัน แล้วพัฒนาเป็นการศึกษาในเชิงลึกของวัฒนธรรมต่าง ๆ ต่อมาได้มีการศึกษาเพื่อใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์หรือธุรกิจ เนื่องจากความเข้าใจในวัฒนธรรมที่ต่างต่างนั้น จะทำให้บริษัทสามารถเข้าใจถึงพฤติกรรมผู้บริโภคได้ ซึ่งเป็นผลดีในการออกแบบและผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายได้ตรงตามลักษณะของวัฒนธรรมนั้นๆ บุคคลผู้ทำการศึกษาและเผยแพร่และได้รับการยอมรับ คือ Geert Hofstede (ฮอฟสตีต) ชาวเนเธอร์แลนด์ (1) ซึ่งได้ทำการวิจัยบุคลากรจำนวนประมาณ 11,600 คนที่ทำงานในบริษัทไอบีเอ็มจำนวน 39 สาขาทั่วโลก ที่มาจากประเทศหรือชาติต่าง ๆ เมื่อประมาณ ค.ศ. 1980 โดยท่านได้สรุปออกมาเป็นทฤษฎีด้านวัฒนธรรมการจัดการที่ยึดฐานค่านิยม และความเชื่อของแต่ละชาติที่ต่างต่างกันโดยมุ่งเป้าหมายในเรื่องงาน ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์มากในหลายแขนง ทั้งเพื่อการศึกษาและในเชิงพาณิชย์ แต่อย่างไรก็ตามสิ่งที่ควรจะต้องคำนึงถึงก่อนจะใช้งานวิจัยนี้คือ ตัวเลขต่าง ๆ ที่ได้มานั้นแสดงถึงค่าเฉลี่ยของแต่ละประเทศเท่านั้น ไม่ได้หมายถึงประชากรทั้งหมดในประเทศ อีกทั้งเป็นการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งวัฒนธรรมของการตอบคำถามสำหรับชาวเอเชียและยุโรปหรืออเมริกันจะต่างกัน ชาวเอเชียจะตอบคำถามเสมือนกับว่าเป็นการตอบแทนกลุ่ม/สังคมที่ตนเองสังกัดอยู่ แต่ชาวยุโรปและชาวอเมริกันจะตอบคำถามโดยแสดงถึงความรู้สึกของตนเอง (เพ็ชรี รูปะวิเชตร, 2555)

เตรียมพร้อมยอมรับการทำงานข้ามวัฒนธรรม

ในแง่เศรษฐกิจการลงทุนจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้ง 4 ปัจจัยดังกล่าวข้างต้นแล้ว ประเทศไทย ขึ้นชื่อว่าเป็นหนึ่งในประเทศที่น่า

ลงทุนอันดับต้น ๆ ของโลก ดังจะเห็นได้จากการมีบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่จำนวนมากต่างพาเหรดเข้ามาในไทยเมื่อหลายทศวรรษที่ผ่านมา และยังคงเป็นตัวเลือกต้น ๆ ในอุตสาหกรรมที่ต้องการแรงงานที่มีทักษะความสามารถค่อนข้างสูง แม้ว่าค่าแรงงานจะขยับสูงขึ้นจนไม่ใช่สิ่งที่น่าดึงดูดแล้วก็ตาม แต่ความน่าสนใจในทศวรรษถัดไปนี้หาใช้อยู่ที่ประเทศใดประเทศหนึ่ง แต่กลับอยู่ที่ภาพรวมของศักยภาพที่จะเกิดขึ้นจากการรวมตัวกันของประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนต่างหาก คำพูดที่ว่า “คุณภาพคน และคุณภาพองค์กร เป็นเครื่องสะท้อนอย่างดีถึงคุณภาพของประเทศ” เห็นจะเป็นจริงอย่างไม่ต้องสงสัย เพราะไม่ว่าเศรษฐกิจการเมือง และสังคม จะเจริญเติบโตอย่างมั่นคง ยั่งยืน หรือเสื่อมถอยด้อยค่าขึ้น คุณค่าที่มีอยู่ในประชาชนคนในประเทศนั้นๆ เป็นสิ่งบ่งชี้ได้เป็นอย่างดี ถ้ามีสติและปัญญาที่จะพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวได้อย่างถ่องแท้และเป็นกลาง ผสานกับความอุตสาหพยายามมุ่งมั่น ดันดันโดยไม่ย่อท้อ ความสุข ความสำเร็จ ย่อมมาเยือนอย่างแน่นอน เมื่อต่อไปคนไทยต้องมี 2 สถานะ คือในฐานะประชาชนคนไทย และส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน (อาจจะไปไกลถึงการเป็นประชาคมโลกก็ได้) ตามกฎบัตรที่ได้ร่วมกันร่าง ตามความมุ่งหวังที่จะสร้างตลาดและฐานการผลิตเดียวที่มีเสถียรภาพมั่นคง มีความสามารถในการแข่งขันสูง และมีการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของสินค้า บริการ และการลงทุน การเคลื่อนย้ายที่ได้รับความสะดวกของนักธุรกิจ ผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้มีความสามารถพิเศษและแรงงาน และการเคลื่อนย้ายอย่างเสรียิ่งขึ้นของ

เงินทุนในภูมิภาคนี้ จากความพยายามที่จะผนึกกำลังเพื่อสร้างความสามารถการแข่งขัน และยกระดับคุณภาพชีวิต เหมือนดังการรวมตัวของยุโรป และสหรัฐ จนเป็นที่มาของ ASEAN 10 ซึ่งประกอบด้วย บรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สหภาพพม่า สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยของประเทศไทย จำนวน 12.89 ล้าน (ข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอาชีพแห่งชาติ, 11 มกราคม 2556)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากประชากรคือบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย โดยการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากประชากรอย่างไม่เป็นสัดส่วน ซึ่งใช้หลักในการคำนวณค่าแบบ Infinity (∞) เนื่องจากประชากรอาจจะมีการเปลี่ยนแปลง ไปบ้าง ซึ่งจากการเปิดตารางสำเร็จรูปในการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Yamané(1960) โดยใช้ค่า infinity (∞) ที่สามารถยอมรับได้คือ ภาคละ 200 คน รวม 5 ภาค ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 1,000 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1

แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	ภูมิภาค	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	ภาคเหนือ		200 คน
2	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		200 คน
3	ภาคตะวันออก	12,890,000 ล้านคน	200 คน
4	ภาคกลาง		200 คน
5	ภาคใต้		200 คน
	รวม		1,000 คน

ที่มา : การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงานและประสาน งานการฝึกอาชีพแห่งชาติ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอาชีพแห่งชาติ, 11 มกราคม 2556

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (independent variable) คือข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย (1) เพศ (2) อายุ (3) ระดับการศึกษา (4) อาชีพ (5) ภูมิภาคที่อาศัย

2. ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่

2.1 สมรรถนะด้านการประกอบอาชีพ และการทำงานข้ามวัฒนธรรม ประกอบไปด้วย สมรรถนะที่จำเป็น 6 ด้าน (1) สมรรถนะด้าน องค์ความรู้ (2) สมรรถนะด้านการปฏิบัติงาน (3) สมรรถนะด้านภาษาและการสื่อสาร (4) สมรรถนะ ด้านความรับผิดชอบ (5) สมรรถนะด้านสังคม และ (6) สมรรถนะด้านเทคโนโลยี

2.2 ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะ ด้านการประกอบอาชีพและการทำงานข้าม วัฒนธรรม ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ (1) ด้าน การศึกษา (2) ด้านเศรษฐกิจ (3) ด้านสังคมและ วัฒนธรรม และ (4) ด้านการเมือง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (questionnaire) สำหรับเก็บ รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือบัณฑิตที่สำเร็จ การศึกษาในระดับปริญญาตรีแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะใน การประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรม ของบัณฑิตประเทศไทย

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้อ ต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการประกอบอาชีพ และการทำงานข้ามวัฒนธรรม

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการประกอบอาชีพและ การทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตประเทศไทย สู่ประชาคมอาเซียน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย สถิติดังต่อไปนี้คือ

1. ความถี่ อันเป็นค่าจำนวนนับของข้อมูล
2. ค่าเฉลี่ยมัธยฐาน เป็นค่าที่คำนวณได้จากจำนวนของข้อมูลทั้งหมด
3. ค่าเฉลี่ย (mean) เป็นค่าที่คำนวณได้จากการหาผลรวมของค่าข้อมูลทุกชุดที่เก็บรวบรวมมาได้
4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เป็นค่าวัดความกระจายของข้อมูล โดยการหาจากข้อมูลทุกค่าที่มีการกระจายรอบ ๆ ค่าเฉลี่ย
5. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทย ดังนี้

5.1 กรณีเป็นการเปรียบเทียบตัวแปร 2 กลุ่ม ใช้ t- test ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2 กรณีเป็นการเปรียบเทียบตัวแปรที่มากกว่า 2 กลุ่ม ใช้สถิติ one-way ANOVA ในการวิเคราะห์ข้อมูล ถ้าพบความแตกต่างเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตในอาเซียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffé หลังจากได้ค่าทางสถิติแล้ว ผู้วิจัยจะได้นำผลการประมวลไปแปลค่าและสรุป เป็นประเด็นทั้งในส่วนของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงทิศทางการพัฒนาประเทศ และการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจโดยอาศัยทรัพยากรมนุษย์เป็นส่วน ที่สร้างมูลค่าเพิ่มทั้งในด้านการผลิต การบริการ และการใช้สอยปัจจัย

การผลิตด้านอื่น ๆ พร้อมทั้งจะได้พัฒนาขีดความสามารถหรือสมรรถนะให้กับบัณฑิตได้ตรงกับความต้องการในการจ้างงานของสถานประกอบการด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการศึกษาระดับสมรรถนะในการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทย พบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย เห็นด้วยกับสมรรถนะในการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทยสู่ประชาคมอาเซียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เห็นด้วยในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ ทักษะด้านความรับผิดชอบ ทักษะด้านองค์ความรู้ตามศาสตร์สาขาวิชา ทักษะทางด้านสังคม ทักษะด้านการปฏิบัติงาน ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี และทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร ($\bar{x} = 4.30, 4.25, 4.20, 4.16, 4.12$ และ 3.94)

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะในการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทย พบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย เห็นด้วยกับปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะในการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทยสู่ประชาคมอาเซียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เห็นด้วยในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านการศึกษา และด้านการเมือง ($\bar{x} = 4.12, 4.06, 4.03$ และ 3.88)

3. ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะในการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของ

บัณฑิตไทย สรุปได้ดังนี้

3.1 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะในการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทยสู่ประชาคมอาเซียนโดยภาพรวมและรายด้าน ทุกด้าน ได้แก่ ทักษะด้านองค์ความรู้ตามศาสตร์สาขาวิชา ทักษะด้านการปฏิบัติงาน ทักษะด้านภาษาและการสื่อสารทักษะด้านความรับผิดชอบ ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี และทักษะทางด้านสังคมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะในการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทยสู่ประชาคมอาเซียนโดยภาพรวมและรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการปฏิบัติงาน ทักษะด้านภาษาและการสื่อสารทักษะด้านความรับผิดชอบ ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี และทักษะทางด้านสังคม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะด้านองค์ความรู้ตามศาสตร์สาขาวิชา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะในการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทยสู่ประชาคมอาเซียนโดยภาพรวมและรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการปฏิบัติงาน ทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร ทักษะด้านความรับผิดชอบ ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี และทักษะทางด้านสังคม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 ส่วนทักษะด้านองค์ความรู้ตามศาสตร์สาขาวิชา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยที่มีภูมิภาคที่อาศัยต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะในการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทยสู่ประชาคมอาเซียน โดยภาพรวมและรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านองค์ความรู้ตามศาสตร์สาขาวิชา ทักษะด้านการปฏิบัติงาน ทักษะด้านความรับผิดชอบ และทักษะทางด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร และทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

สมรรถนะในการประกอบอาชีพ และการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทย โดยสมรรถนะที่พึงประสงค์ที่ต้องให้ความสำคัญกับการผลิตบัณฑิตให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการและความสามารถในการทำงานข้ามวัฒนธรรมได้นั้น ประกอบด้วย การสร้างทักษะในด้านความรับผิดชอบอันเป็นการสร้างจิตสำนึกให้กับบัณฑิตเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิบัติงาน ทักษะด้านองค์ความรู้ตามศาสตร์สาขาวิชาที่จะสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริง ทักษะทางด้านสังคมที่จะเป็นตัวสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยเฉพาะ การทำงานกับเพื่อร่วมงานต่างชาติ ทักษะด้านการปฏิบัติงานอันเป็นการพัฒนาขีดความสามารถให้กับบัณฑิตให้รองรับ

การเปลี่ยนแปลงได้ในทุกมิติ ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันและอนาคตที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีขั้นสูงในการประยุกต์เข้ากับการปฏิบัติงานเพื่อให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและทักษะด้านภาษาและการสื่อสารอันเป็นการสร้างเครือข่าย

ทางธุรกิจและการเจรจาต่อรองทางธุรกิจที่จะต้องเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรของประเทศเนื่องจากเป็นส่วนที่จะสร้างความได้เปรียบในการเจรจาข้อตกลงทางการค้าหรือการติดต่อทางธุรกิจในการสร้างความรู้ความเข้าใจต่อกัน

เอกสารอ้างอิง

- กรมอาเซียน. (2555). *การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน*. ค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2555, จาก <https://intranet.dwr.go.th/bic/thailand%20and%20asean.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ. (2553). *ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558*. กรุงเทพมหานคร: บางกอกบล็อก.
- เพ็ชรี ระบุวิเชตร. (2554). *การเรียนรู้ลักษณะการจัดการ : การจัดการข้ามวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงกมล
- Mansfield, S. (1996). *Edwin economics (4th ed.)* New York: Norton.
- Rylatt, A., & Lohan, K. (1997). *Creating training miracles*. Sydney: Prentice- Hall.
- Spencer, L. M., & Spencer, S. M. (1993). *Competence at work: Models for superior performance*. New York: John Wiley & Sons.
- Yamané, T. (1960). *Statistics: An introductory analysis (3rd ed.)*. Tokyo: Harper International.